

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งได้กำหนดไว้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่

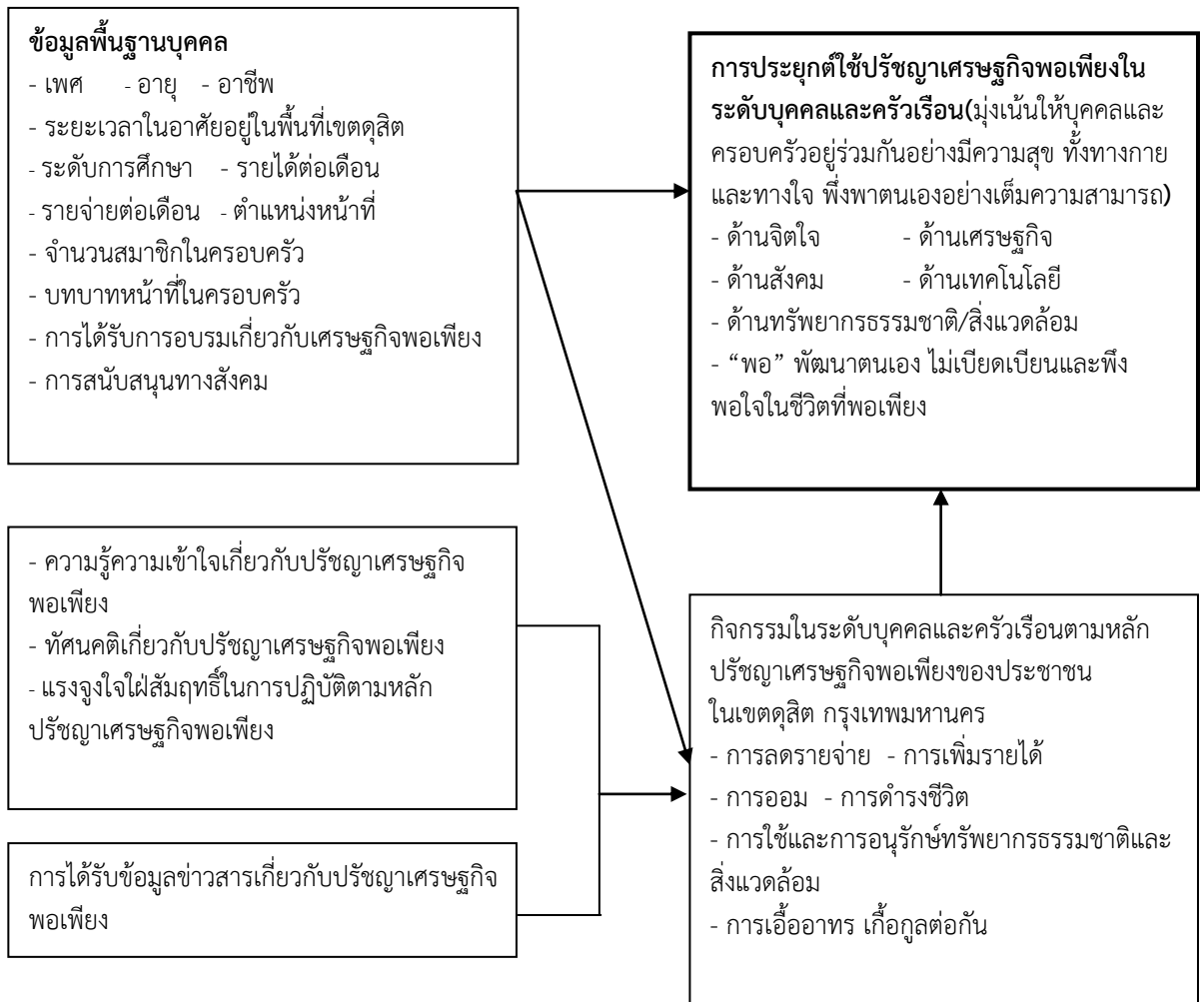
1. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยการรวบรวมแนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและวิถีชีวิตชุมชนเมือง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยและกำหนดตัวแปร

2. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยทำการทดสอบจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษา ความรู้ ความเข้าใจและ ความคิดเห็น รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ลักษณะของความพอเพียงในระดับบุคคล กิจกรรมของความพอเพียงของครอบครัว การดำเนินการวิจัยโดยบทนี้จะนำเสนอหลักการและแนวทางในการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องไปตามลำดับ ดังนี้

- 1) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) หน่วยในการวิเคราะห์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล
- 6) รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3.2 หน่วยในการวิเคราะห์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดหน่วยในการวิเคราะห์ คือ ประชาชนที่อาศัย และมีทะเบียนบ้าน อยู่ในเขตดุสิตเท่านั้น โดยกำหนดเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตดุสิตทั้งชาย และหญิงมีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 85,080 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี จำนวนที่แน่นอน (Finite Population) จึงทำการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973: 125) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ตามวิธีการดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่

ยอมรับ 5 % ฉะนั้น ค่า e = 0.05

N = จำนวนประชากร แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} &= \frac{85,080}{1 + 85,080 (0.05)^2} \\ &= \frac{85,080}{1 + 85,080 (0.0025)} \\ &= \frac{85,080}{1 + 212.7} \\ &= \frac{85,080}{213.7} \\ &= 398.13 \text{ หรือ } 398 \text{ กลุ่มตัวอย่าง} \end{aligned}$$

2) กลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชน ที่มีตำแหน่งประธานชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชนอย่างเป็นทางการจำนวน 30 คน ทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน สำหรับเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบวัดผลเพียงครั้งเดียว (One-shot Case Study) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ

สุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณา กำหนดตามอายุของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ อายุ 18 ปีขึ้นไป ถือเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เนื่องจากบุคคลในช่วงอายุดังกล่าวมีวุฒิภาวะในการตัดสินใจ หรือมีวิจรรย์ญาณเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่มีความเจริญเติบโตเต็มที่ บรรลุวุฒิภาวะโดยสมบูรณ์ เริ่ม มีพฤติกรรมที่แน่นอนขึ้น ความเจริญเติบโตทางกายสมบูรณ์และพัฒนาเต็มที่ จะมีอารมณ์และความมั่นคงทางจิตใจดีกว่าระยะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา มีประสิทธิภาพทางสมองพัฒนาเต็มที่และคงอยู่สูงที่สุดไปจนถึงวัยกลางคน ฮาวิกเฮอร์ท (Havighurst, 1972 อ้างถึงใน สมประสงค์ เสนารัตน์ และสุนันท์ สีพาย, 2553: 22-23)

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล (key informants) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ด้วยการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับสัมภาษณ์กับกลุ่มประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการชุมชนที่ประชาชนเคารพนับถือ ชุมชนละ 1 คน โดยการสัมภาษณ์ตั้งเกณฑ์ตามความเหมาะสมตามระยะเวลา ความสะดวกของผู้ในการให้ข้อมูล และงบประมาณ ซึ่งไม่ต่ำกว่าจำนวน 30 คน/ชุมชน จาก 43 ชุมชนอย่างเป็นทางการ (เป็นการกำหนดตั้งแต่ร้อยละ 70 ของประธานชุมชนทั้ง 43 ชุมชน) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนและมีความสมบูรณ์ที่สุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการสำรวจแนวคิด วรรณกรรมและทฤษฎีจากหนังสือ ผลงานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและวิถีชีวิตชุมชนเมือง เพื่อนำข้อมูลมาประมวลรวมกันสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการและน่าสนใจค้นหา ส่วนเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์นั้นได้กำหนดข้อคำถามด้วยการกำหนดให้ข้อคำถามให้สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งหมดโดยกำหนดให้มีข้อคำถามหลักตามโครงสร้างและประเด็นที่น่าสนใจอื่น ๆ ประกอบ
2. แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนจำนวน 398 คน แบ่งข้อมูลแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ได้แก่

2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ พื้นฐานบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาใน อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตดุสิต ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน ตำแหน่งหน้าที่ จำนวน สมาชิกในครอบครัว การได้รับการอบรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนทางสังคม ข้อ คำถามปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) มีจำนวน 13 ข้อคำถาม

2.2 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งเป็นหลักการแรก: ความพอประมาณ หลักการที่สอง: ความมีเหตุผล หลักการที่สาม: การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ข้อคำถามปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) มีจำนวน 20 ข้อคำถาม

2.3 ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีจำนวน 6 ข้อ คำถาม

2.4 ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ทศนคติในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย ข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีจำนวน 10 ข้อคำถาม

2.5 ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยข้อคำถามเป็น แบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีจำนวน 10 ข้อคำถาม

2.6 ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การดำรงชีวิต การใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อกัน โดยข้อคำถามเป็น แบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีจำนวน 30 ข้อคำถาม

2.7 ส่วนที่ 7 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน ระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้าน สังคม ด้านเทคโนโลยี ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม “พอ” พัฒนาตนเอง ไม่เบียดเบียนและพึงพอใจในชีวิตที่พอเพียง โดยข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีจำนวน 24 ข้อคำถาม

2.8 ส่วนที่ 8 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะใน การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและ ครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

2.9 เกณฑ์ในการวัดแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 1 จะใช้วิธีการวัด 2 ประเภท ได้แก่ ข้อคำถามปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) สำหรับข้อคำถามที่มีตัวเลือกคำตอบตั้งแต่ 2 ตัวเลือกขึ้นไป ข้อคำถามเปิดโดยการเติมคำลงในช่องว่างให้ผู้ตอบเขียนคำตอบลงในช่องว่างด้วยตนเอง และส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบรายการ (Check-list) ประเภทเดียว เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยกำหนดเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้คะแนน เป็น 2 ระดับ ได้แก่ “ใช่” และ “ไม่ใช่” ดังนี้

ตอบถูก ให้คะแนน	1	คะแนน
ตอบผิด ให้คะแนน	0	คะแนน

นำคะแนนทั้งหมดรวมกัน โดยการคำนวณจะเทียบบัญญัติไตรยางค์ซึ่งเทียบค่าคะแนนรวมเท่ากับ 100 เปอร์เซนต์ หากประชาชนทั้งหมดที่ตอบถูกในแต่ละข้อคำถามจากแบบสอบถามทั้งหมด จะได้คะแนนแต่ละข้อเทียบเท่า 100 เปอร์เซนต์ จากนั้นนำข้อคำถามแต่ละข้อวัดระดับความรู้ความเข้าใจ โดยการแปลความหมายนั้น เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นจึง ประยุกต์ใช้เกณฑ์การวัดผลการศึกษา ดังนี้ (สุชา จันท์ธอม, 2539: 226, ศุภวัฒน์ โพธิ์เจริญ, 2547: 25)

คะแนน/ร้อยละ		ระดับคุณภาพ
ตั้งแต่ 80% ขึ้นไป	หมายถึง	มากที่สุด
70 – 79%	หมายถึง	มาก
60 – 69%	หมายถึง	ปานกลาง
50 – 59%	หมายถึง	น้อย
ต่ำกว่า 50%	หมายถึง	น้อยที่สุด

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 3 จะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดแบบวัดการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามระดับความถี่ 5 ระดับ ได้แก่ ทุกวัน (7 ครั้งต่อสัปดาห์) เกือบทุกวัน (5-6 ครั้งต่อสัปดาห์) บางวัน (3-4 ครั้งต่อสัปดาห์) นาน ๆ ครั้ง (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์) และไม่เคยได้รับข้อมูล ซึ่งได้กำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ทุกวัน (7 ครั้งต่อสัปดาห์)	เท่ากับ	5	คะแนน
เกือบทุกวัน (5-6 ครั้งต่อสัปดาห์)	เท่ากับ	4	คะแนน
บางวัน (3-4 ครั้งต่อสัปดาห์)	เท่ากับ	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เคยได้รับข้อมูล	เท่ากับ	1	คะแนน

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง ทุกวัน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง เกือบทุกวัน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง บางวัน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง นาน ๆ ครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง ไม่เคยได้รับข้อมูล

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 4 จะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดแบบวัดส่วนที่ 4 เกี่ยวกับทัศนคติต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการกำหนดระดับมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง / เป็นจริงมากที่สุด เห็นด้วยมาก / เป็นจริงมาก ไม่แน่ใจ/เฉย ๆ ไม่ค่อยเห็นด้วย / เป็นจริงน้อย ไม่เห็นด้วยเลย/ไม่เป็นจริง โดยมีการให้ระดับคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549: 77)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	/ เป็นจริงมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	/ เป็นจริงมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ/เฉย ๆ		เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่ค่อยเห็นด้วย/เป็นจริงน้อย		เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย/ไม่เป็นจริง		เท่ากับ	1	คะแนน

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง/เป็นจริงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก/เป็นจริงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง ไม่แน่ใจ/เฉย ๆ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง ไม่ค่อยเห็นด้วย/เป็นจริงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง ไม่เห็นด้วยเลย/ไม่เป็นจริง

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 5 จะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดแบบวัดส่วนที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการกำหนดระดับมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด โดยมีการให้ระดับคะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
จริงมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
จริงปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
จริงน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน		ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 6 จะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดแบบวัดส่วนที่ 6 แบบวัดเกี่ยวกับ กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการกำหนดระดับ มาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ การปฏิบัติมากที่สุด การปฏิบัติมาก การปฏิบัติปานกลาง การปฏิบัติน้อย การปฏิบัติน้อยที่สุด โดยมีการให้ระดับคะแนน ดังนี้

การปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
การปฏิบัติมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
การปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
การปฏิบัติน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
การปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	หมายถึง	ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในเรื่องกิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 30 ข้อพบว่า มีค่าความเชื่อมั่น ($\alpha = 0.9560$) นับว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสูงมาก

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 7 จะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดแบบวัดส่วนที่ 7 แบบวัดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการกำหนดระดับมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีการให้ระดับคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549: 77)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่ค่อยเห็นด้วย เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ	1	คะแนน

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน		ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่ค่อยเห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 24 ข้อพบว่า มีค่าความเชื่อมั่น (alpha= 0.9394) นับว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสูงมาก

- เกณฑ์ในการวัดของแบบวัดส่วนที่ 8 เป็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนข้อคำถามเปิดสำหรับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

3. แบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล (key informants) สำหรับกลุ่มประธานชุมชน/ผู้นำชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชนที่ประชาชนเคารพนับถือ จำนวน 30 ชุมชนขึ้นไป โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็น 4 ส่วน ได้แก่

3.1 ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ-สกุลผู้ถูกสัมภาษณ์ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

3.2 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ข้อคำถาม

3.3 ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือน (มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ) มีจำนวน 6 ข้อคำถาม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารในรูปแบบเอกสารราชการ วรรณกรรม หนังสือและเอกสาร ที่มีความเกี่ยวข้อง กับ เศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและวิถีชีวิตชุมชนเมือง วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลของวรรณกรรมให้เกิดตัวแปรที่จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

- การดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ในประเด็นความรู้ความเข้าใจ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ทักษะคติในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือน การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

- การดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการชุมชนที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือน การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือน

- วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามมีขั้นตอนดังนี้

- 1) หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงประธานชุมชนทั้ง 43 ชุมชน กำหนดให้นักศึกษาลงเก็บข้อมูลในชุมชน และสัมภาษณ์ข้อมูลที่กำหนดในเครื่องมือวิจัย
- 2) อาจารย์และนักศึกษาลงชุมชนสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจนครบตามที่กำหนด
- 3) อาจารย์และนักศึกษาเก็บข้อมูลแบบสอบถาม
- 4) หากพบว่าประธานชุมชนใดไม่มีเวลาให้สัมภาษณ์ ใช้วิธีการโทรศัพท์แทนจนกว่าจะได้ครบตามที่กำหนด

3.5 การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

ในการประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ (Editing)

2) ลงรหัสข้อมูลจากแบบสอบถามทุกข้อ และตรวจสอบการลงรหัส

3) นำข้อมูลที่ตรวจและลงรหัสแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

4) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริงของชุมชน ผู้วิจัยยังได้เก็บข้อมูลด้วยการลงภาคสนามโดยวิธีสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง กับประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน หรือ คณะกรรมการชุมชนที่ประชาชนเคารพนับถือ

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ 3) นั้นผู้วิจัยนำแบบวัดที่เก็บรวบรวมมาได้ ลงรหัสด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) โดยวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2) สถิติอนุมาน (Inductive Statistics) หรือ สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อทำการเปรียบเทียบและทดสอบข้อมูล ได้แก่ Independent - Samples T test (T-test), One-Way ANOVA (F-test) และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r) เพื่อวิเคราะห์ระดับและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าไว้ดังนี้ (ผู้วิจัยประยุกต์จากแนวคิดของวัชรีย์ ด่านกุล, 2541: 64, ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 314, ยุทธ โกยวรรณ์, 2553: 117 และภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553: 157)

0.71 ถึง 1.00 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง

0.31 ถึง 0.70 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลาง

0.01 ถึง 0.30 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

-0.01 ถึง -0.30 มีความสัมพันธ์เชิงลบระดับต่ำ

-0.31 ถึง -0.70 มีความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลาง

-0.71 ถึง -1.00 มีความสัมพันธ์เชิงลบระดับสูง

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตามโครงสร้างเนื้อหาจากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากคำสัมภาษณ์ของ ประธานชุมชน/ผู้นำชุมชนตามจำนวนที่กำหนดไว้ ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3.6 รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย

การเขียนรายงานวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

1) บทที่ 1 บทนำ ได้แก่

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ขอบเขตของการวิจัย

- นิยามศัพท์เฉพาะ

- ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

2) บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

- แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

- แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและวิถีชีวิตชุมชนเมือง

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) บทที่ 3 กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

- กรอบแนวคิดในการวิจัย

- หน่วยในการวิเคราะห์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

- รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย

4) บทที่ 4 ผลการวิจัย

- ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานบุคคล (ผู้ตอบแบบสอบถาม)
 - ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ความถี่การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ทศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การปฏิบัติในกิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- พอเพียง
- ความคิดเห็นในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การเปรียบเทียบแตกต่าง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานบุคคล
 - การเปรียบเทียบแตกต่าง การปฏิบัติตามกิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานบุคคล
 - ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทศนคติ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับกิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - การเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ช่องทางการรับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับกิจกรรม และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การสรุปผลบทสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชน/ประธานชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 - ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
- 5) บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
- สรุปผลการวิจัย
 - การอภิปรายผล
 - ข้อเสนอแนะ